

STIL IN DE EEUWIGE STAD

Door de coronamaatregelen vallen de werktrips van reisjournalist Yvette Bax in het water. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan en alle wegen leiden haar naar één plek: Rome. Hoe zou het daar zijn zonder toeristen?

Tekst & fotografie **Yvette Bax**

Reisjournalist zijn valt sinds 2020 niet mee. Tijdens de eerste lockdown lukt het me maar net om op de valreep vanuit Bali terug te keren naar Nederland. Na drie gecancelde vluchten en een stevige lading stress, zit ik op de een-na-laatste repatriërvlucht, op 31 maart. Maandenlang ligt alles stil. In juli gaan de grenzen gelukkig weer enigszins open en maak ik wat voorzichtige tripjes naar Spanje en Venetië. Het lijkt allemaal de goede kant op te gaan en ik plan reizen naar Mallorca en Ibiza in het najaar, om in november terug te keren naar Bali. Maar neen. Neen. En nog eens neen. Indonesië kondigt ineens aan dat de

grenzen tot januari 2021 gesloten blijven. En als het aantal besmettingen in Barcelona en op de Balearen omhoogvliegen, vallen ook die tripjes in het water.

Kan ik dan niet eens gewoon in Nederland blijven? Ja, dat kan. Dat heb ik de eerste lockdown ook gedaan. Maar wat veel mensen niet beseffen: voor mij zijn het geen vakanties. Het is mijn werk. Landen, steden bezoeken en erover schrijven; dat is wat ik doe. En reizen geeft mij levensvreugde. Energie. Onbekend terrein verkennen, nieuwe mensen leren kennen, in andere culturen duiken, niet weten wat er om de hoek op me wacht, daar word ik intens gelukkig van. Met als kers op de taart al het moois dat ik onderweg tegenkom te kunnen delen met de rest van de wereld. Ik ga niet zomaar op pad, nee, ik heb een missie: om de prachtigste plekken te ontdekken, de beste uitzichten te vinden, de lekkerste restaurants en gaafste hotels te verzamelen, uit te vogelen wat allemaal de moeite waard is om te zien en te doen in een land of stad. Deze informatie bundel ik vervolgens in een reisgids, -verhaal of -video. Waardoor ik mensen die misschien niet zoveel kunnen reizen, met mijn woorden en beelden toch mee op reis kan nemen. Ik krijg heel vaak enthousiaste reacties op mijn verhalen, foto's en filmpjes op Instagram, zoals: 'Het voelt alsof ik mee op reis ben in je koffer.' Van zulke berichten maakt mijn hart een sprongetje. Het is te gek, dat ik mensen met me mee kan laten reizen, en al het moois wat onze aardbol te bieden heeft kan laten zien. Dat ze weer nieuwe plekken kunnen toevoegen aan hun bucketlist, en iets hebben om naar uit te kijken wanneer ze zelf weer kunnen reizen. Dat maakt me nou gelukkig. Dat ik een lichtpuntje kan brengen in deze veel te donkere dagen.

Buitenkans

Tijd voor een plan B. Te beginnen met een kijkje op de kaart van het ministerie van Buitenlandse Zaken, om te zien welke landen dan nog wél geel zijn. Portugal, Griekenland, Italië, check. Ik bel een vriendin in Lissabon om te vragen hoe de situatie daar is. Ze is gematigd enthousiast en vreest dat Lissabon binnenkort weer op slot zal gaan. Die streep ik af. Waarop ik enkele Griekse eilanden en Athene in overweging neem. En Italië. Waar ik de maand ervoor nog was, in Venetië. Hartje augustus stond ik 's ochtends vroeg op een nagenoeg

leeg San Marcoplein: normaal gesproken een van de drukste pleinen ter wereld. Nu stond ik er samen met welgeteld drie anderen. Dat was zo ongelooflijk bijzonder – wanneer maak je zoiets nou mee, dat je zo'n ultieme toeristische trekpleister vrijwel helemaal voor jezelf hebt? En dan realiseer ik me ineens: dat geldt dus ook voor Rome! Net als Venetië een stad die normaal in oktober wordt overspoeld door busladingen Amerikaanse, Japanse en Chinese toeristen, maar nu niet. Ik ben één keer eerder in Rome geweest, al heel lang geleden, dus kan me daar niet bijster veel van herinneren – behalve dan dat ik een nogal naar, claustrofobisch benauwdheidsmomentje had op weg naar de koepel van de Sint-Pietersbasiliek. Het staat me nog heel goed bij hoe dat krappe trappetje op een gegeven moment nóg smaller werd, schuin omhoog kronkelde, ik al voorover bukkend moest lopen omdat ik niet meer rechtop kon staan, en ondertussen ingeklemd stond tussen tig andere kortademige, bezwete bezoekers. Oef, niet prettig. Mijn nieuwsgierigheid is nu echt geprikkeld: Rome zonder toeristen, hoe zou het zijn om dat te ervaren? Dat moet onwaarschijnlijk speciaal zijn. En wanneer krijg je ooit nog die kans? Ik zie mezelf al helemaal verdwalen in de eindeloze kronkelstraatjes, de lekkerste pasta's eten, de beste rode wijn en espresso's drinken, en natuurlijk heel veel ijs eten. Met die heerlijke gedachte is mijn beslissing genomen. Ik ga naar Rome.

Waar is iedereen?

Het lukt me direct om er twee reportages over te verkopen, wat ik zie als een teken dat het een goed idee is. Yes! Ik koop dezelfde dag nog een ticket, een enkele reis. Twee weken later zit ik hoog boven de wolken in het vliegtuig. Met slechts een handjevol andere passagiers. Iedereen draagt een mondmasker. Het is een bizar gezicht, vooral als ik me bedenk hoe anders de wereld er nog maar zo kort geleden uitzag. Hoeveel

er kan veranderen in zo'n relatief korte periode...

Ik zet de gedachte snel van me af: ik heb het grijze Nederland achter me gelaten en ben onderweg naar Rome. O, heerlijk. Ik ben zo benieuwd. Naar hoe deze stad van de Oudheid me zal ontvangen, welke avonturen ik zal beleven, hoe de komende periode eruit gaat zien met alle onvoorspelbare ontwikkelingen. Ik ben van plan om ten minste twee maanden in Italië te blijven, minimaal een maand in Rome om de Eeuwige Stad echt goed te kunnen leren kennen, en dan wil ik ook nog wat tripjes maken naar het zuiden: de Amalfi-kust, Puglia en Sicilië.

Die middag drop ik snel mijn koffer in mijn hotel en ga meteen aan de wandel. Ik geniet van mijn eerste kraakverse pasta, met een gigantische ijstoeter toe – ik ontdek al meteen, oeps gevaarlijk, een gelateria met maar liefst 150 (!) smaken, en krijg totale kortsluiting van alle mogelijke combinaties. Met als uiteindelijke favoriet een hemels trio van pistache, frambozen-dark chocolate en lavendel: god-de-lijk. De volgende ochtend ben ik al vroeg wakker en spring ik meteen uit de veren om weer op ontdekkingsstocht te gaan. Ik loop als eerste naar de Spaanse Trappen, waar ik, tot mijn grote verbazing, niemand tref. Niemand. Er lopen wat mensen op het aangrenzende Piazza di Spagna, maar op de wereldberoemde trappen zelf: niemand. Leeg. Wow. Ik moet mezelf bijna knijpen om te kijken of ik nog droom en aan ►

het slaapwandelen ben. Haastig trek ik mijn camera tevoorschijn om dit unieke moment vast te leggen, hup hup, snel snel, voordat de trappen weer bezaaid zijn met mensen. Maar die haast blijkt onnodig – een half uur later ben ik nog steeds de enige. Pas wanneer ik er later in de middag weer langsloop, is er een handjevol traplopers te spotten. Ongelooflijk.

Volle horeca

De erop volgende dagen en weken blijf ik van de ene verbazing in de andere vallen. Natuurlijk wist ik dat er weinig toeristen zouden zijn, maar dat er zelfs op de hotspots werkelijk niemand zou zijn, had ik niet voor mogelijk gehouden. Ik sla steil achterover wanneer ik de Sixtijnse kapel, op enkele bewakers na, helemaal voor mezelf alleen heb. Ik beklim opnieuw het trappetje naar de koepel van de Sint-Pietersbasiliek en er is niemand te bekennen. Ook niet als ik eindelijk in de koepel aankom. Ik maak een filmpje en stuur dat naar mijn familie en vrienden, ook zij kunnen het niet geloven. ‘Daar was ik vorig jaar nog, het krioelde er van de mensen, ik kon me er letterlijk niet eens omdraaien!’ is een van de reacties. Pas wanneer ik naar buiten loop om het uitzicht vanaf de dome te bewonderen, tref ik twee andere toeristen. Wat bijna voelt als een opluchting. Ik zie het ook aan hun gezichten: we knikken elkaar beleefd gedag, met een glimlach vergezeld van een blik vol ongeloof. Wonderlijk genoeg zitten alle restaurants wel vol, maar dat is omdat de Romeinen zelf graag en vaak uit eten gaan. De horeca draait gelukkig niet voornamelijk op toeristen. Zo blijft de economie tenminste nog een beetje overeind, probeer ik hoopvol te denken. Want hoe fantastisch

Een gelateria met 150 ijssmaken: ik krijg er kortsluiting van!

het ook is om de Sixtijnse kapel voor jezelf alleen te hebben, de oorzaak is ronduit verdrietig. Dat besef ik maar al te goed. Een besef dat nog veel harder binnenkomt als ik die avond op mijn laptop naar de persconferentie van premier Rutte en minister De Jonge kijk, die nieuwe maatregelen afkondigen. De tweede golf is officieel gearriveerd in Nederland en onder meer de horeca moet sluiten. Ik slik. Een naar, angstig gevoel bekruipt me. Wat een verschrikking. Een mengelmoes aan emoties komt bovendrijven. Ik probeer het onveilige gevoel om te buigen: de situatie in Italië is stukken beter dan in Nederland. Dus ik prijs me gelukkig dat ik hier zit, vooralsnog ben ik hier beter af. Terwijl Nederland in lockdown light gaat, maak ik een reis naar Puglia. Ik pak de trein naar de havenstad Bari, maak prachtige wandelingen door het oude stadscentrum en eet zoveel pasta dat ik daarna alleen nog maar kan waggelen. In het idyllische kustplaatsje Polignano a Mare waan ik me bijna op het Griekse eiland Santorini vanwege alle witte huisjes. Het is zulk lekker weer, half oktober nog, dat ik zelfs nog een duik in de zee neem. Daarna reis ik door naar Lecce, ook wel het ‘Florence van het zuiden’ en ‘de stad van de barok’ genoemd – de meest zuidelijke stad in de hak van de laars. Ik huur een fiets en cross net zolang rond tot ik alles heb gezien, waarna ik blij, voldaan en vooral dankbaar terugkeer naar mijn hotel. Ik ben de enige gast.

Slecht nieuws

Niet lang nadat ik terug ben in Rome, beginnen ook de berichten in de Italiaanse media steeds verontrustender te worden. Vooral in Milaan

en Napels is het goed mis. Er worden nieuwe restricties ingevoerd. Er breken rellen en protesten uit. De regio's Lombardije en Piemonte kleuren rood en gaan op slot. Diezelfde week nog worden er, hoewel de provincie Lazio – waar Rome in ligt – nog geel is, ook hier maatregelen afgekondigd. Bioscopen, theaters en sportscholen moeten sluiten, de horeca gaat dicht vanaf 18.00 uur en er wordt een avondklok ingevoerd van middernacht tot 05.00 uur. Een week later wordt de avondklok vervroegd naar 22.00 uur en sluiten ook alle musea hun deuren. Ik begin het lichtelijk warm onder mijn voeten te krijgen. Opnieuw bevind ik me in een vreemd land, terwijl de wereld verder en verder op slot gaat. Ik krijg flashbacks van mijn laatste week op Bali, de paniek die ik toen voelde, omdat ik dacht niet meer terug te kunnen komen, en misschien wel voor zes maanden of langer vast zou komen te zitten. In mijn eentje. In een land waar de medische hulp lang niet zo goed is als in Nederland. Maar bovenal: ik wil niet zo ver van mijn familie verwijderd zijn in zo'n angstige tijd. Terwijl ik voorzichtig aan het overwegen ben om eerder terug te keren naar Nederland, krijg ik een telefoontje van het thuisfront. Het gaat niet goed met mijn vader. Hij heeft al een aantal jaar kanker, maar was al die tijd heel stabiel. Nu is er slecht nieuws: de kanker is uitgezaaid. Zo goed als hij zich de afgelopen vier jaar nog had gevoeld, zo hard gaat hij ineens achteruit. Een halfuur later is mijn terugvlucht geboekt. Ik geniet nog zoveel mogelijk van mijn laatste dagen in Rome, ik fiets en stap de hele stad door en absorbeer alles. Ik maak een uitstapje naar het prachtige nabij gelegen Meer van Bracciano en facetime bovenop een berg met mijn ouders, om ze te laten meegenieten van het uitzicht en een magnifiek mooie zonsondergang. Daarna pak ik mijn koffer.

Zes weken na vertrek uit Nederland bevind ik me weer hoog in de lucht. Uitkijkend over de witte toppen van de Alpen, die parmantig afsteken tegen de helderblauwe lucht. Soms leiden alle wegen naar Rome. Maar soms is er maar één juiste afslag te nemen: die je terugbrengt naar huis. Want Rome is er altijd nog, maar mijn vader niet. Bij mijn familie zijn is nu het enige dat telt. Maar bedankt Rome, voor de bijzondere ervaringen die ik voor altijd zal koesteren. En de extra kilo's die je me hebt gegeven en die ik hopelijk iets minder lang zal koesteren. *Ciao bella Italia*, tot weerziens in betere tijden. ■

ZODRA HET WEER MAG

- Met bijvoorbeeld KLM of Alitalia vlieg je in twee uur naar de Italiaanse hoofdstad. Check voor het actuele reisadvies www.nederlandwereldwijd.nl.
- Bezienswaardigheden die je niet mag missen, zijn het Forum Romanum (restanten van het centrum van de oude Romeinen), Vaticaanstad (beklim de dome van de Sint-Pietersbasiliek, wandel door de tuinen en bezoek het Musei Vaticani). Andere niet te missen iconen zijn het Pantheon, het Colosseum, en de Trevi-fontein, die ook in de avond prachtig is om te bezoeken.
- Voor het beste uitzicht over de stad ga je naar Belvedere del Gianicolo, Giardino degli Aranci, Monte Mario, of drink een aperitivo op het dakterras Terrazza Borromini. En maak ook zeker een wandeling door het Villa Borghese park en bezoek de Borghese galerie.
- Dineren of lunchen is het leukst op één van de terrassen in de kleurrijke wijk Trastevere, die ook het decor is van Woody Allens film *To Rome With Love*.

Isst... HET NIEUWE JAAR BEGINT

Bali is op nieuwjaarsdag volledig uitgestorven en donker.
Het is een dag voor meditatie, bezinning en onthouding.
Reisjournalist Yvette Bax dompelt zich onder in 'Nyepi'.

"Woaaaaarghh!" Het gekrijs gaat door merg en been. Er wordt luid geschreeuwd op straat. Gedanst. Muziek. En zo veel mogelijk kabaal gemaakt. Over het hele eiland zijn er parades, met fakkels, vuurkorven en gigantische zelfgemaakte papier-maché poppen die er allemaal even monsterlijk en angstaanjagend uitzien. Er wordt eten, geld, wijn, cake en zelfs (kippen)bloed geofferd. Morgen is het hindoeïstisch nieuwjaar: we luiden het jaar 1942 in op de hindoeïstische kalender. De datum wordt berekend aan de hand van de stand van de maan en verschilt dus elk jaar. Dit jaar valt het hindoeïstisch nieuwjaar op 25 maart. De hindoes vieren zowel oud- als nieuwjaar heel anders dan wij. En op Bali, waar ruim negentig procent van de bevolking hindoe is – in tegenstelling tot het verder overwegend islamitische Indonesië – geven ze er een totaal eigen invulling aan.

Zo is de oudejaarsviering hier een feest voor de demonen en boze geesten. De mensen geven ze alles wat ze willen, in de hoop dat ze diezelfde avond nog – voordat het nieuwe jaar begint – het eiland verlaten, zodat de Balinezen in alle rust aan het nieuwe jaar kunnen beginnen. Ultieme rust zelfs, want Bali is de enige plek ter wereld waar ze nieuwjaarsdag als 'Nyepi' vieren: ook wel de Dag van Stilte genoemd.

Eén dag per jaar is het eiland volledig stil, donker en verlaten. Het is een dag voor meditatie, bezinning en onthouding. Een dag waarop men wordt geacht geen enkele inspanning te verrichten. Alle restaurants en winkels zijn dicht. De wegen zijn afgezet, er gaan zelfs geen boten of vliegtuigen van of naar het eiland. Je kunt het eiland niet op of af. Sterker nog: het is zelfs verboden de straat op te gaan, je kunt een boete krijgen als je dat doet. Je wordt geacht geen elektriciteit te verbruiken, dus geen internet, geen verlichting, geen telefoon en geen televisie. Alleen de koelkast mag aan blijven. Iedereen blijft binnen, thuis, in stilte. Dit geldt ook voor alle niet-hindoes op het eiland, inclusief de buitenlandse toeristen. Hotels mogen als enige wel gewoon elektriciteit gebruiken en eten serveren, maar niemand mag naar buiten.

BEETJE SPANNEND OOK WEL

Wanneer de parades na zonsondergang voorbij zijn en de boosaardige poppen zijn verbrand, stap ik in een taxi om naar de plek te gaan die ik speciaal voor mijn Nyepi heb uitgezocht: een bamboe huis, in het noordoosten van het eiland. Totaal afgelegen, midden in de rijstvelden. Het dichtstbijzijnde dorp ligt een flink aantal kilometers verderop. Nu ik toch voor het eerst de dag >

TEKST EN FOTOGRAFIE YVETTE BAX

Journalist Yvette Bax bij Sidemen,
een ongerept dorpje in het oosten.

*'Niemand gaat vissen, niemand slacht een koe.
Niemand kapt een boom, niemand plukt een bloem'*

van bezinning ga meemaken, wil ik het ook goed doen en dompel ik mezelf onder in volledige afzondering. Bij het inchecken krijg ik uitleg van het personeel over wat wel en niet kan en mag. Nyepi duurt 24 uur en begint om 6 uur 's ochtends. Het internet wordt uitgeschakeld, de elektriciteit niet. Gelukkig kan ik dus nog wel thee en koffie zetten. Maar ik word vriendelijk verzocht geen lichten aan te doen. Ik vind het spannend en heb er veel zin in. Even offline, geen nieuws, geen appjes, nergens heen hoeven. Ik heb twee boeken mee, een lading fruit en ander eten; daarmee kom ik mijn tijd wel door. Al is het wel heel dubbel om deze dag als bijzonderheid te beleven. Kort hiervoor is half Europa namelijk in totale lockdown gegaan, terwijl in Bali het gewone leven vooralsnog vrolijk doorsuddert. Lockdown, Nyepi; zo veel verschil is er niet eens...

EILAND VAN DE CEREMONIES

De Balinezen staan veel vaker even stil dan westerlingen. Bali wordt niet voor niets ook wel het eiland van de ceremonies genoemd. De meeste hindoe-huishoudens brengen dagelijks kleine offers aan de goden met wierook, fruit en bloemen, en voeren reinigings- en dankbaarheidsrituelen uit. Het Balinese hindoeïsme is daarmee heel anders dan het hindoeïsme in India. Het bestaat uit een combinatie van bestaande Balinese mythologieën, met invloeden van het hindoeïsme uit Zuidoost-Azië. Zo kent het geloof een hemel en een hel, en ontbreekt het kastensysteem.

SLAAP, RUST, MEDIATEER

“De hele wereld is nu één lange Nyepi aan het beleven,” zegt sjamaan en religiedocent Tony van den Hout. Hij is half-Nederlands, half-Indonesisch en woont al zijn hele volwassen leven op Bali. “Omdat je tijdens Nyepi niks kunt doen en nergens heen kunt, wordt iedereen gedwongen zijn rust te nemen en een tandje terug te schakelen. Je verlangens en behoeftes onder controle te houden. Het is de dag van geheelonthouding. Dus geen entertainment, geen seks, geen communicatie met de buitenwereld. De een is wat strikter dan de ander; sommigen mediteren en vasten de hele dag, en praten ook binnenshuis niet. Andere families eten wel, maar bereiden hun eten de dag van tevoren. Ze praten ook met elkaar, maar wel heel bewust, het gaat om de onderlinge verbinding. Dus geen wissewasjes, maar gesprekken over dingen die er echt toe doen.” Tony brengt zijn Nyepi het liefst alleen door, omdat dit voor hem voornamelijk een dag van zelfreflectie is. “Ik slaap, rust, mediteer en denk na. Ik probeer mijn problemen en tekortkomingen in te zien, ze te onderkennen. Een dag van stilte en meditatie kan je inzichten geven. Ik blik ook terug op het afgelopen jaar en bedenken wat ik in het nieuwe jaar zou willen manifesteren en bereiken.”

Dan zegt hij iets waar ik nog helemaal niet bij stil heb gestaan. Het allermooiste, zegt Tony, is dat het de enige dag in het jaar is waarop er niets of niemand wordt gedood. “Eén dag, when there is no killing. Want niemand gaat vissen, niemand slacht een koe. Niemand kapt een boom. Niemand plukt een bloem.” Hij ziet Nyepi als één dag van complete rust waarin we onszelf allemaal cleansen, een totale reiniging. “Tijdens Nyepi kun je alle vogels horen, omdat er geen ronkende motoren of toeterende scooters en auto's zijn. Het is zo helend om één dag per jaar de hele wereld stop te zetten. Helend voor de aarde en helend voor onze geesten.” Daar is de geboren en getogen Balinese Feby Jabrik het helemaal mee eens. Al is het voor haar iets minder rustig dan voor Tony, omdat ze twee kleine kinderen heeft en ook nog twee hotels runt die openblijven tijdens Nyepi. Maar ook zij probeert Nyepi zo goed en stil >

1. In een dorpje ten noorden van Ubud.
2. Altaar bij een sjamaan thuis.
3. Seseh Beach met zwart vulkanisch zand.
4. Handgemaakte maskers van kokosnoten.
5. Even buiten Ubud.
6. De Tirta Empul, een tempel met heilig water.

DE JOURNALIST

Yvette Bax is freelance reisjournalist. “Ik was tien jaar geleden al eens op Bali geweest, maar toen maakte het niet zo veel indruk op me en wilde ik – na een intensieve backpacktrip – vooral even bijtanken op het strand. Maar begin 2020 was ik meteen verkocht. Door het tropische klimaat, de natuur met zowel jungle, vulkanen als strand, het eten (van de lokale Indonesische keuken tot de vele gezonde westerse vegan opties en het aanbod van vers tropisch fruit in alle kleuren van de regenboog) de aardige en behulpzame Balinese bevolking en de grote internationale community – van digital nomads tot yogi’s, surfers en hippies.”

mogelijk te volbrengen. Zo bereidt ze al het eten voor haar familie de dag van tevoren, zodat ze dat op de dag zelf niet meer hoeft te doen. “Het is in praktisch opzicht af en toe lastig, maar het is moeite die ik graag doe. Want Nyepi heeft elk jaar opnieuw een grote impact op me, en ik merk dat ook bij mijn familie en de mensen om me heen. Je staat even stil: letterlijk en figuurlijk. Je denkt na over dingen waar je normaal niet over nadent. En dat is eigenlijk hard nodig, dat je je af en toe bezint. Ik denk dat vooral de jongere generatie daar een tekort aan heeft. Alles gaat altijd non-stop en op high speed door. Dan weet je op een gegeven moment niet meer wat je nou aan het doen bent, of waar je nou precies achteraan rent. Daarnaast is er natuurlijk een dag geen vervuiling, dus hoe goed zou het zijn als de hele wereld één keer per jaar zo’n dag zou inlassen.”

BADEN MET VUURVLIEGJES

Dan breekt mijn eerste Nyepi aan. Net als Tony besluit ik eerst zo veel mogelijk te rusten. Dat lukt verbazingwekkend goed. Doordat ik geen wekker zet, slaap ik maar liefst tien (!) uur. Wanneer ik mijn gordijnen opentrek, tuur ik uit over een intens groene vallei en zie ik lege

rijstvelden, want niemand is aan het werk. Het is zo fijn om me even – legitiem – aan alles te kunnen onttrekken. Ik heb me gisteravond afgemeld bij vrienden en familie in Nederland, zodat zij zich geen zorgen maken als ze me ineens niet kunnen bereiken. Ik mediteer, eet mijn ontbijt, lees in mijn boek en ik vind het heerlijk. Wat een verademing is het om een dag geen nieuws te lezen, zeker in deze heftige, onzekere tijd met negatieve en verontrustende berichten.

Eén dag focus ik me helemaal op mezelf. Luister ik naar wat mijn lijf nodig heeft en naar wat mijn hart me wil zeggen. Ik luister. Voel. Proef. Kijk. Maar niet op mijn telefoon, die heb ik weggelegd. Zodat ik de rest van de dag ook niet weet hoe laat het is – totdat de zon ondergaat. Ha, denk ik, zo leefden mensen vroeger dus. Alles bepalend aan de hand van de stand van de zon, de maan en de sterren.

En dan ontvang ik een groot geschenk. Door de totale duisternis licht de sterrenhemel mooier op dan ooit tevoren. Wanneer ik voor het slapengaan een bad neem, komen vanuit het niets vuurvliegjes om me heen dansen.

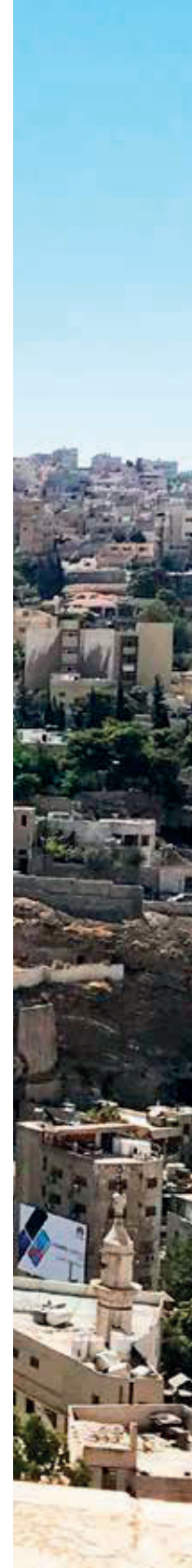
Eerder deze week vroeg ik me nog af of ik wellicht niet bang zou zijn, zo in the middle of nowhere, in het totale donker. Maar ik voel me juist heel vrij en veilig. Ik kan afstand nemen van de wereld en kom daardoor juist dicht bij mezelf. Ik voel me één met de natuur. Eén met het eiland waar ik zo van hou, één met de vredige energie die hier hangt.

Volgens Tony is na Nyepi alles mooier. “Als je de wereld met alles wat hij je te bieden heeft, een dag niet voor lief hebt genomen en je een dag in volledige onthouding hebt geleefd – dan waardeert je daarna alles weer. Alles waar je weer toegang toe hebt: die heerlijke maaltijd, je vrijheid, een bezoek aan een café, samenkomen met je vrienden. Het voelt als nieuw, als een geschenk. Wanneer je iets niet meer als vanzelfsprekend beschouwt, kun je het de waarde en waardering toekennen die het verdient.” Ik sluit me hier volledig bij aan. Wat mij betreft zou de hele wereld een jaarlijkse Nyepi-dag kunnen gebruiken. ●

ALL I EVER WANTED WAS EVERYTHING

Reisje hier, festivalletje daar... Journalist Yvette Bax leeft haar leven *to the max*, maar tegelijkertijd vraagt ze zich steeds vaker af: maakt de eeuwige zoektocht naar beter en meer haar echt gelukkig?

OKÉ, OKÉ, IK GA met de billen bloot. Ik lijd aan een – zelf gediagnosticeerd en zelf bedacht – syndroom, dat ik maar even benoem als: *All I ever wanted was everything*. In combinatie met FOMO, je kent 'm wel: Fear Of Missing Out. Yup, beide syndromen zijn het ultieme *first world problem*, dat besef ik heel goed. We hebben tegenwoordig zó veel vrijheid, en meer keuzes dan ooit, dat mensen tureluurs worden van al die opties en mogelijkheden. Een gevalletje van door de bomen het bos niet meer zien. Ondanks dat ik het altijd probeer te relativiseren, vanwege die bevoorrechte positie, heb ik er af en toe toch behoorlijk last van. Zo kan ik als *digital nomad* eigenlijk overal werken en wonen. Dat is te gek, ik ben superdankbaar dat ik deze ultieme vrijheid heb. Maar... Als alles kan en mag: wát ga je dan doen, en wáár ga je dan wonen? Het gras kan altijd groener zijn bij de burens. En het liefst kijk ik daarom ook altijd even bij iedereen over de schutting om te zien of dat al dan niet het geval is. Zo heb ik momenteel drie verschillende thuisbases: ik pendel heen en weer tussen Zuid-Afrika, Amsterdam en Mallorca. Op Mallorca heb ik een te gekke zomer gehad, maar wanneer ik Insta-stories voorbij zag komen van alle leuke festivals in en rondom Amsterdam, met dit jaar wel mooi weer, dacht ik: aiii, had ik niet beter toch gewoon in Nederland kunnen blijven? Had ik het dan niet nog leuker gehad?

ALLE OPTIES OPENHOUDEN Maar het gaat verder dan FOMO. Want ik wil écht alles. En ik kan niet kiezen, want ik wil niet kiezen. Mijn doel in het leven is: *trying to maximize it as much as I can*.

Ik probeer altijd al mijn opties open te houden om geen deur te hoeven sluiten. Het liefst zou ik op alle plekken tegelijk zijn. Ik heb 1001 ideeën voor werk en projecten, die ik het liefst ook allemaal tegelijk uit zou voeren. Zo heb ik onlangs bedacht dat ik – naast mijn huidige werk als reisjournalist – dj wil worden en festivals wil organiseren, en ook nog boeken en reisgidsen wil gaan schrijven, om maar wat te noemen.

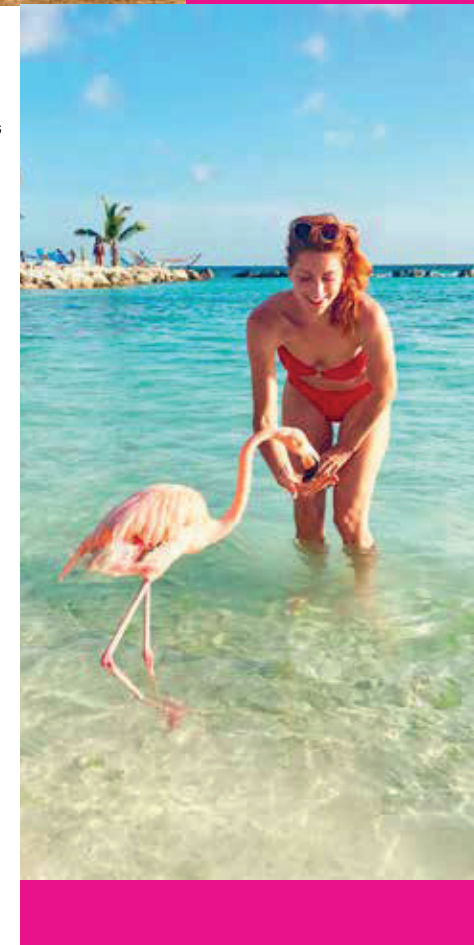

Je komt nog eens ergens, als reisjournalist.

Verder ben ik single, en geniet ik volop van mijn singlebestaan, want: nóg meer vrijheid, ik hoef met niemand rekening te houden, olé! Geen 'anker' dat je thuis houdt. Waardoor de opties alleen nog maar eindelozer worden. Ik struin alle feestjes en festivals ter wereld af, maak de meest exorbitante reizen voor mijn werk. Zo liep ik vorige week nog alle nachtclubs af in Beiroet, daarvoor zat ik in de woestijn van Jordanië, en aankomend weekend vlieg ik naar Sri Lanka en dan door naar de Malediven. Ik val van het ene avontuur in het andere en ga van high naar high. Iets waar ik volop van geniet, en waar ik zeker nog lang geen genoeg van heb. Maar... ik ben ook al wel 37, en soms denk ik: shit, misschien zou ik óók nog wel een gezin willen. Inclusief *loving hubby*, een hond (of twee of drie) en een gezellig klein meisje met een paardestaartje op haar hoofd. Ooit. Maar wil ik dan mijn huidige manier van leven opgeven? Eh, nee, natuurlijk niet. Want ik wil het al-le-maal. Meh.

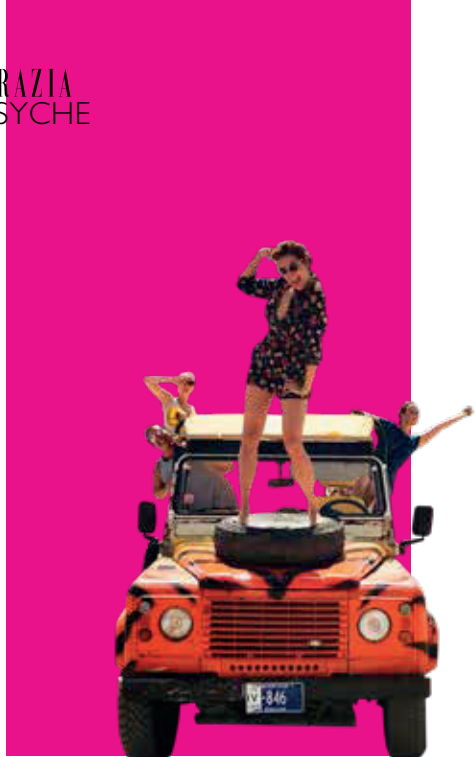
TIJD TE KORT

Onlangs nam ik deel aan een driedaags transformatiefestival, en toen moesten we opschrijven wat we in ons leven wilden manifesteren. Ik schreef, zonder erover na te denken, de eerste woorden op die in me opkwamen: *'Love, peace & tranquility'*. Ik keek ernaar, verbaasde me over mijn eigen antwoord, en dacht: ai. Waarna de vraag rees: *how do you hold yourself back from getting what you want?* Ik wist, en weet nog steeds, het antwoord niet. Want ik dóe alles wat

JOMO IN PLAATS VAN FOMO

Sinds kort is er een verfrissende variant op FOMO, genaamd JOMO: Joy Of Missing Out. Waarbij je bewust de tijd neemt om even niks te doen, en daar volop van geniet. Want... wie zegt eigenlijk dat je altijd maar iets moet doen?

ik wil. Maar zou het mogelijk zijn om meer liefde, rust en balans te integreren in een leven zoals dit? Om een evenwicht te vinden, wanneer het zo verslavend is om maar meer en meer avonturen te blijven verzamelen?

Ik had verwacht dat deze drang met het ouder worden, of door *'been there, done that'*, af zou nemen, maar het neemt alleen maar toe. Nu houdt het thema me dermate bezig dat ik daar onlangs een tekst over schreef. Om het van me 'af te schrijven' en mijn gedachten te ordenen. Waarin ik onder meer schreef: 'Ik heb het gevoel dat ik tijd te kort kom. De vliegt namelijk voorbij, nog sneller dan ik vlieg. Ik zou willen dat er meer uren in een dag zaten, meer dagen in een maand. Ik zou willen dat de zon altijd zou schijnen, en tegelijkertijd wil ik dat nachten langer zijn. Sommige mensen zeggen dat het mijn rusteloosheid is, maar ik vraag me dan af: is dat een oorzaak, of een gevolg?'

GROOT GESCHENK

Toen ik deze tekst op mijn social media postte, explodeerde mijn inbox. Ik dacht dat ik de enige was die hiermee worstelde, vanwege mijn – letterlijk grenzeloze – *way of life*, maar het tegendeel bleek waar. Ik kreeg een stortvloed aan reacties van mensen die in dezelfde spagaat zitten. Waarna ik me pas echt ging afvragen: hoe kan het dat vrijheid en het hebben van keuzes – een groot geschenk, een ultieme luxe – ook zo veel stress en onrust teweeg kunnen brengen, dat mensen er zelfs óngelukkiger in plaats van gelukkiger door kunnen worden?

Is het goed om te proberen het maximale uit je leven te halen, of zijn we slachtoffer van een *disposable society*, waarin onze partners, huizen, banen en woonplaatsen (te?) makkelijk worden vervangen door iets wat mogelijk beter, spannender of mooier is? Of geeft het uiteindelijk helemaal geen voldoening, om altijd maar te zoeken naar meer, beter, best en word je er *in the end* dus alleen maar ongelukkig van?

ONTEVREDENHEID

Ik ben erover gaan lezen en kwam een aantal interessante theorieën tegen. Zoals dat de huidige technologie voor een groot deel onze FOMO en keuzestress veroorzaakt, en dan met name social media. Dit zegt ook sociaal psycholoog Irene Riepma: "Het gebruik van sociale media en mobiele communicatie biedt veel mogelijkheden voor interactie, maar kan ook tot stress leiden. Doordat het aanbod van de leuke dingen die je kunt doen veel groter is dan de beschikbare tijd. Als je al last hebt van FOMO, of van alles willen, wordt dit alleen maar verergerd door sociale media en doordat we massaal aan het multitasken zijn. Altijd maar online om geen kansen te missen, zorgt er alleen maar voor dat de onrust toeneemt. Wat uiteindelijk zelfs kan leiden tot somberheid en ontevredenheid over je eigen leven." Hier is Maaike Helmer, schrijver van het boek *Niets* en hoofdredacteur van de website stressedout.nl, het mee eens. "Het enige wat we willen is alles. Maar dat is helemaal niet haalbaar. Met één druk op de knop kun je tegenwoordig van alles bestellen, overal heen gaan en nieuwe mensen leren kennen. De mogelijkheden zijn echt eindeloos. Dus willen we groter, beter, meer. Je kunt altijd wel blijven doorjagen. Want je hebt nu dit, maar... je zou misschien ook nog wel dát kunnen hebben. Zo verleg je elke keer je eigen grenzen en blijf je rennen."

PINDAKAAS-VERGELIJKING

Dan vraagt Maaike of ik weleens heb gehoord van de 'pindakaas-vergelijking'. Ehm, nee. "Nou," zegt ze, "vroeger waren er twee soorten pindakaas. Tegenwoordig heb je pindakaas met extra nootjes, met sambal, honing, biologisch of van gemengde noten...

'IK VAL VAN HET ENE AVONTUUR IN HET ANDERE EN GA VAN HIGH NAAR HIGH'

Je zou dagen in een supermarkt kunnen staan om te bedenken welke pindakaas je het beste kunt kopen. En dat geldt voor veel dingen in ons leven; er is zoveel te kiezen en we hebben het gevoel dat we altijd wel 'de juiste keuzes' moeten maken. Maar over het algemeen worden mensen juist sneller ontevreden zodra ze meer keuzes hebben, omdat je je dan altijd afvraagt óf je wel het juiste hebt gekozen. En daarom willen we ook het liefst niet kiezen, om dat knagende gevoel te vermijden."

Keuzes maken is dus helemaal niet goed voor je. Ha! Nou, dat komt in elk geval overeen met wat ik wil: niet kiezen. Maar wat kun je daartegen doen dan, het niet-kiezen? Want dat is struisvogel-politiek natuurlijk... Maaike zegt dat het creëren van ruimte om 'niks te doen' voor haar hét medicijn is. "Sta eens vaker stil. Letterlijk en figuurlijk. Bij waar je nú bent. Het leven is een wonderlijk iets en het is echt zo voorbij. Dat kun je aangrijpen door te racen in een soort sprint naar het ultieme geluk, alsof het

leven een wedstrijd is, maar... Sprint je daarbij jezelf niet voorbij?" Wat me in elk geval duidelijk is geworden, is dat mijn zelfbenoemde syndroom eigenlijk dus een verslaving is. Net als drugs. Of suiker. Mensen die suikerloos door het leven gaan, hebben zelden tot nooit *cravings* voor zoet. Maar eet je elke dag chocola, dan neemt je behoefte aan zoet en suiker alleen maar toe. Kortom, je raakt, net als bij een verslaving, onverzadigbaar. Je wordt – ik ben – een Rupsje Nooit-genoege en dat wordt ook alleen maar erger.

VERSLAVING

All I ever wanted was everything. Maar verstandelijk weet ik nu: *wanting less, is having more.* En ik herinner me wat een vriendin jaren geleden al eens tegen me zei. "Loslaten is alles hebben. Pas als je niet meer alles wilt hebben, heb je alles." Ik vraag me af of ik hier ooit toe in staat zal zijn en besluit dat ik in elk geval een poging ga wagen om van deze hardnekkige verslaving af te komen. Maar eerst ga ik wel nog héél even de wereld rond, alle festivals in Zuid-Afrika af, en dj-lessen nemen. Joe! ■

3 TIPS OM VAN JE FOMO/ALLES-WILLEN-VERSLAVING AF TE KOMEN:

Ook last van Fear Of Missing Out en wil je dolgraag van je verslaving afkomen? Gebruik dit mini-lijstje als een handige *guideline*.

1. PRIORITEITEN STELLEN

Wat wil je écht en wie is er wel of niet belangrijk in je leven? Denk daar eens goed over na en maak een lijstje. En steek alleen tijd en energie in hetgene/degenen die op deze lijst voorkomen.

2. DIGI-MINDEREN

Internet en sociale media voeren de druk op om altijd maar dingen te willen en moeten doen. Neem eens vaker een *digital detox* om even los te komen van alle prikkels en al het 'moeten' en 'willen'.

3. RELATIVEREN

Besef dat het een *first world problem* is. En dat het een geschenk uit de hemel is dat je niks beters hebt om je druk over te maken. *So praise yourself lucky!*

BETOVERD DOOR BEIRUT

Beirut: een stad van contrasten. Bruisend, levendig, energiek, chaotisch, gastvrij, edgy - voorheen het Parijs, tegenwoordig het Berlijn van het Midden-Oosten genoemd. Journaliste Yvette Bax ging erheen en werd op slag verliefd.

Tekst: YVETTE BAX

Fotografie: CLAIRE MARSHALL, YVETTE BAX

‘Goedemiddag? Ja hallo, ik wil graag mijn ticket omzetten - is het mogelijk om mijn vluchtdatum van Beirut terug naar Amsterdam te verzetten? Ik wil graag nog wat langer blijven!’ Een verzoek dat Transavia, dat op 1 november dit jaar haar eerste directe vlucht naar de Libanese hoofdstad lanceerde, ongetwijfeld nog vaak gaat krijgen. Want deze mysterieuze stad vol contrasten is zó ongrijpbaar en daardoor mateloos intrigerend, dat je bijna automatisch langer wilt blijven. Al was het maar om te proberen een beter inzicht te krijgen in wat er nu precies gaande is op deze plek.

Maar zelfs na een verlengde reis, is Beirut nog steeds een even groot mysterie. Een van de meest lastig te omschrijven en definiëren steden waar we ooit geweest zijn. En dat is nu precies de kracht en mateloze aantrekkingskracht van Beirut.

VAN OORLOG NAAR JOIE DE VIVRE

Beirut: een land dat nog niet zo lang geleden verscheurd was door oorlog - eerst was daar de Libanese Burgeroorlog die maar liefst vijftien jaar duurde: van 1975 tot 1990, die resulteerde in de dood van ongeveer 250.000 en het op de vlucht slaan van bijna één miljoen mensen. Daarna was er nog de Israëliësch-Libanese oorlog van juli 2006, die één maand duurde, waarbij Israël Libanon bombardeerde en er zo’n 1300 dodelijke slachtoffers vielen, wederom één miljoen mensen op de vlucht sloegen, en een groot deel van de infrastructuur en vele huizen verwoest werden. Dit is tot op de dag van vandaag zichtbaar in Beirut: tussen de fancy restaurants, hippe boetiekwinkels en mooie, statige Franse panden door, zie je af en toe een verlaten gebouw met kogelgaten en weggeslagen muren.

Hoewel de laatste oorlog inmiddels al ruim een decennium geleden is en het land nu in rustig vaar-water verkeert, heeft het niet alleen het gezicht van de stad maar ook de mentaliteit van de Libanezen mede gevormd tot wat deze nu is. En dat is: leven met een intensiteit alsof het je laatste dag is en solidair zijn naar elkaar, met een ongekennde warmte en gastvrijheid.

‘We are all in this together’, is wat zicht- en voelbaar is. En deze gemeenschappelijke joie de vivre, collectief eruit halen wat erin zit, is wat Beirut onderscheidt van alle andere wereldsteden waar we ooit geweest zijn.

Eten, drinken, kunst, creativiteit, muziek en dansen tot het ochtendgloren is wat de klok slaat. En zo kan het dus dat een stad in de meest conservatieve

LIBANEZEN BLIJKEN ENORM GASTVRIJ EN TROTS OP HUN LAND TE ZIJN.

regio van de wereld - het Midden-Oosten - aan de top staat van steden met het beste, meest extravagante nachtleven wereldwijd.

HET NIEUWE BERLIJN

Werd Beirut eerst het Parijs van het Midden-Oosten genoemd - door het Franse mandaat dat er heerste van 1920 tot 1943 en de Franse invloeden die de stad nog steeds kenmerken (de meeste Libanezen spreken daardoor vloeiend Frans, naast Arabisch en Engels) - nu wordt het steeds vaker aan-geduid als het ‘nieuwe’ Berlijn. Dankzij de clubscene, maar ook vanwege het feit dat beide steden ooit in oorlogstijd van elkaar gescheiden te zijn geweest in Oost en West (Oost-Beirut was christelijk en West-Beirut islamitisch). Met een daaropvolgende bundeling van krachten om de stad en het land weder op te bouwen, en eenheid te creëren door samen het leven te vieren.

Steeds meer Libanezen die uit zijn geweken naar het buitenland, met name de jongeren, keren nu stukje bij beetje terug. Zo ook de half-Duitse, half-Libanese Max (33): geboren en getogen in Duitsland, zijn puberteit bracht hij door in Beirut, waarna hij achtereenvolgend de afgelopen tien jaar in Australië, Zwitserland en Saoedi-Arabië woonde. Sinds kort is hij weer terug in Beirut en hij is niet van plan ooit nog weg te gaan. “Hoewel ik het grootste deel van mijn

SLAPEN IN BEIRUT

Het meest iconische hotel van Beirut is het luxueuze Phoenicia hotel. Pal aan de haven gelegen, met een fantastisch uitzicht over de zee en de Corniche boulevard. Voor een meer intiemere setting lo-geer je in Phoenicia’s zusje: het ernaast gelegen Le Vendome.

www.phoeniciabeirut.com
www.levendomebeirut.com

5 X ETEN EN DRINKEN BEIRUT

Stem Restaurant & wijnbar
– Heerlijk eten, upscale, om te zien en gezien te worden.
Must eat: de shrimp ceviche.
Must drink: de lokale Libanese wijnen.
www.stembeirut.com

Liza – Een sfeervol restaurant, modern-Arabisch ingericht met een 1001 nacht schwung.
www.lizabeirut.com

Onno Bistro – Beste Armeense restaurant van Beirut, met drie verschillende vestigingen door de stad heen. Voor een casual, doch culinair hoogwaardig, avondje wining and dining.
www.facebook.com/OnnoBistro

Kalei coffee – De beste koffie in town: hoog hipster gehalte, met een knus tuintje en dakterrass.
www.kaleicoffee.com

Capitole – Rooftopbar en restaurant - alleen geopend in de zomer - voor een fancy dinner en drinks. Dress to impress.
www.capitolebeirut.com

“WE’RE ALL IN THIS TOGETHER” IS WAT VOEL- EN ZICHTBAAR IS.

leven in het buitenland heb gewoond, is Libanon mijn thuis en dat zal het altijd zijn. Juist omdat ik zoveel vergelijkingsmateriaal heb, weet ik nu: er bestaat geen andere plek op de wereld waar mensen zo vriendelijk en behulpzaam zijn en waar iedereen zo vol in het leven en in het nu staat.” Om te vervolgen: “En ja, het is een haat-liefdesverhouding, want het is een chaos hier. Er is corruptie. Een instabiele politieke situatie. You never know what tomorrow brings. Maar de jongere generatie wil hier verandering in brengen, daar proberen we ons nu samen sterk voor te maken. Want Libanon heeft alles: een schitterende natuur, valleien, bergen, stranden, heerlijk eten. Dit land is simpelweg te mooi om naar de knoppen te laten gaan.”

KORTE AFSTANDEN

Dat is ook wat je ervaart wanneer je als toerist in Libanon komt. We gaan van het strand in het zuiden, naar het Cedar Forest Unesco Werelderfgoed natuurreserveaat in het noorden, naar de Romeinse ruïnes van Baalbeck en de Bekaa wijnvallei in het oosten. En aangezien Libanon maar zo’n 10.000 vierkante kilometer beslaat (1/4 van Nederland), kun je alle uitjes gemakkelijk in een dag doen. De maxi-male reistijd vanuit Beirut rijdt naar een andere bestemming binnen het land is zo’n anderhalf uur, files niet meegerekend - tip: probeer de ochtendspits in Beirut te vermijden.

Nog een tip, opgedaan uit eigen ervaring: plan je dagen niet te vol (of eigenlijk helemaal niet), maar laat ruimte over voor spontane plannen. Als je open staat voor leuke, interessante en onverwachte ontmoetingen en avonturen, that is. Want Libanezen blijken enorm gastvrij en trots op hun land te zijn, en vinden het

5 X UITGAAN IN BEIRUT

The Ballroom Blitz – Een hippe club met drie zalen (waarvan er eentje half in de buitenlucht) die alleen op vrijdag geopend is.
www.ballroomblitzclub.com

Discotek – ‘In Disco We Trust’, is het motto van de club. Zowel voor de vrijdag- als zaterdagavond. Dress to impress.
www.facebook.com/discotekbeirut

AHM (zomer) The Grand Factory (winter) – Een aantal clubs hebben zomer- en winterlocaties, zo ook deze twee: AHM is een gigantische oude fabriekshal, gelegen op een industrieterrein. The Grand Factory, met drie zalen, is het winteralternatief.
www.ahmclub.com

The Garten (zomer) Uberhaus (winter) – The Garten is een funky club in de openlucht, winterlocatie Uberhaus staat bekend om zijn outerspace lichtinstallaties.
www.uberhaus.me

Mar Mikhaël – Voor wie niet van clubben maar wel van kroegen houdt: deze buurt is een line-up van leuke bars en restaurantjes. Met voor ieder wat wils, het hele jaar door.

BEIRUT

HANDIG

Continent: Azië
Taal: Arabisch
Valuta: Libanese Pond (LBP)
Vaccinaties: aanbevolen DTP en Hepatitis A
Visum: ja, aanschaffen bij aankomst
Temperatuur aug: gem. 30 graden °C
Temperatuur dec: gem. 16 graden °C

Tijdverschil: één uur later
Beste reisperiode: april, mei, juni, sep en okt
Vluchtduur: 4 tot 5 uur
Stekker: Type C/D/G
Prijzen: koffie: €1,80, diner: €8,50 - €22 & cocktail: €10

daarom heel leuk om buitenlanders hun 'inside spots' te laten zien.

Zo worden we op dag één al uitgenodigd door wat locals om de volgende dag mee te gaan barbecueen in een buitenhuis in de bergen. Alwaar we nog meer leuke mensen ontmoeten en waar er nog meer plannen gesmeed worden om ons rond te leiden. Waardoor we op dag vier ineens op een spontane mini-roadtrip richting het noorden gaan, naar de historische stad Tripoli en de daar in de buurt gelegen stranden en eilandjes. En zomaar ineens een nachtje in een heuse beachvilla verblijven, terwijl onze hosts maar één doel hebben: het ons aan niets te laten ontbreken.

En alwaar er wéér nieuwe plannen gesmeed worden zodat we écht geen enkele highlight zullen missen. Terwijl er druk wordt overlegd, roept iemand ineens 'Oh, trouwens: volgend weekend is de opening van een nieuwe club. Daar moeten jullie ook écht bij zijn!' 'En we kunnen jullie uiteraard op de gastenlijst laten zetten, geen probleem.'

Alleen... vliegen we de dag ervoor alweer terug naar Nederland. Mehhh. Mijn reisgenote en ik - beiden ernstig lijdend aan FOMO (Fear Of Missing Out) - kijken elkaar aan en die ene blik volstaat.

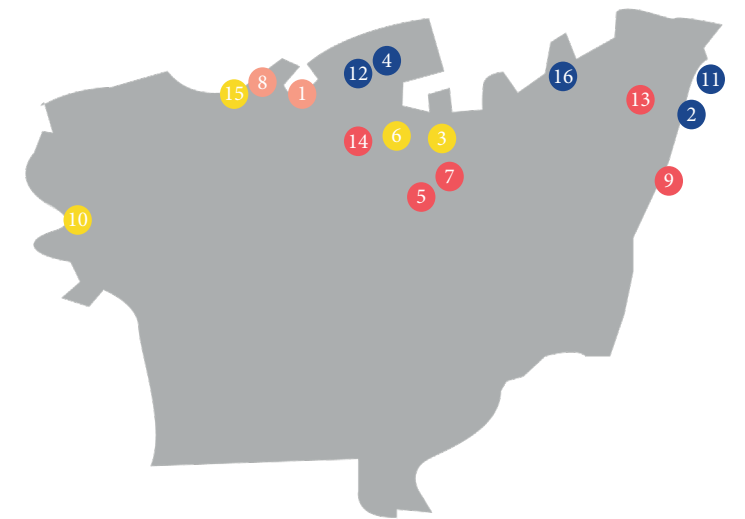
Ik pak mijn telefoon en zoek het nummer van de airline op. 'Goedemiddag? Ja hallo, ik wil graag mijn ticket omzetten... Dat kan? Woohoo! Dan blijven we nog even!'

BEYOND BEIRUT

Meer zien van het land dan alleen Beirut? Je kunt allerlei leuke dagtrips maken, zoals naar de Romeinse ruïnes in Baalbek, het oude vissersstadje Byblos, Libanon's tweede stad Tripoli, of naar het bos met de befaamde cedar bomen die ook op Libanon's vlag terug te vinden is. Nakhal Tours: www.nakhal.com/Lebanon/daily-tours.

LEGENDA

- 1 Phoenicia Hotel
- 2 The Ballroom Blitz
- 3 St. Nicholas Stairs
- 4 Discotek
- 5 Stem Restaurant & Wijnbar
- 6 Mohammad Al-Amin Mosque
- 7 Liza
- 8 Le Vendome
- 9 Onno Bistro
- 10 Pigeon Rocks in Raouche
- 11 The Grand Factory
- 12 Uberhaus
- 13 Kalei Coffee
- 14 Capitole
- 15 Zaitunay Bay
- 16 Mar Mikhaëlz

● To visit ● To dance ● To stay ● To eat

HOE KOM JE ER?

De Libanese hoofdstad wordt rechtstreeks door Transavia aangevlogen vanaf Amsterdam en door Middle East Airlines vanaf Brussel. Een retourticket is te koop vanaf 120 euro.

Het beste van twee werelden

Wil je wegdromen op de Malediven, maar niet alléén maar op het strand liggen? Pak dan nabijgelegen Sri Lanka mee; voor wat jungle, avontuur en wellicht de mooiste treinreis van je leven. Naar Sri Lanka? Vlieg dan even door naar de Malediven, voor de kers op de taart.

Tekst en foto's **Yvette Bax**

Elk resort op de Malediven heeft een privé-eiland dat je in sommige gevallen per fiets kunt verkennen.

Luieren op Malediven en treinen met locals in Sri Lanka

Dit was een vreedzaam, rustig land, totdat jullie hebzuchtige Hollanders voet aan land zetten!” roept gids Sanjay wild gebarend met een schuine blik naar mij, de enige kaaskop in de groep toeristen die hij voor een stadstoer op sleeptouw neemt. Hij ziet me beteuterd kijken en barst in lachen uit.

We bevinden ons in het pittoreske koloniale havenstadje Galle, in het zuidelijke puntje van Sri Lanka waar Portugezen, Spanjaarden en Britten hun sporen flink hebben achtergelaten. Maar de Hollanders nog het meest, aangezien zij hier het langst waren: van 1640 tot 1796. In Galle staat zelfs een van de grootste Nederlandse forten ter wereld die 36 hectare beslaat en tot het Unesco Werelderfgoed behoort.

Onder Sri-Lankanen zijn de meningen over deze Nederlandse 'erfenis' nogal verdeeld. Sommigen vinden dat ons land veel aan de infrastructuur heeft bijgedragen. Anderen, onder wie duidelijk Sanjay, menen dat de VOC Sri Lanka (destijds Ceylon) heeft geplunderd, al handel drijvend met voorname-lijk kaneel, kruiden en olifanten.

Ik doe in een kleine twee weken de zogenoemde

Een treinreis door het binnenland van Sri Lanka - met uiteenlopende landschappen - is een avontuur op zich.

halve cirkel: van hoofdstad Colombo richting noorden naar de culturele driehoek van Sri Lanka en terug langs de kust. Het eiland blijkt een aaneenschakeling van fijne verrassingen te zijn. Nooit had ik kunnen denken dat dit kleine land zo veelzijdig zou zijn. Met een rijke cultuur en historie, legio nationale parken, uitgestrekte stranden en bergen, jungle en wilde dieren, een heerlijke keuken, fijne yoga- en ayurveda-oorden en ook nog eens een enorm vriendelijke en behulpzame bevolking. En dat allemaal op een oppervlakte van zo'n 65.000 vierkante kilometer, anderhalf keer zo groot als Nederland.

De culturele driehoek bestaat uit een stortvloed aan Unesco-plekken. Zoals Anuradhapura: dertien eeuwen lang de hoofdstad van Sri Lanka, maar vandaag de dag een gigantisch openluchtmuseum van tempels en ruïnes, uitgestrekt over zo'n 40 vierkante kilometer. De Leeuwenrots van Sigiriya met de oudste rotstekeningen van het land en koningsstad Kandy, waar een tand van Boeddha in een tempel ligt.

Ook kun je met de trein door het land reizen, wat een hoogtepunt op zich is. Vanaf Kandy reis ik over rails terug naar het backpackerstadje Ella in het zuiden. Rijdend door bergen gehuld in mist, langs valleien met hoge palmen en

Het overstekend wild is op Sri Lanka van een geheel andere orde.

tropische bebossing en dwars door theeplantages. Het landschap verandert voortdurend, ik kijk mijn ogen uit. Soms zit ik een tijd op de grond, met mijn benen bungelend uit de deuropening van de wagon, mijn haren wapperend in de wind. Een gevoel van ultieme vrijheid.

Ik sluit de reis af met een tweedaags bezoek aan Yala National Park dat als een luipaardparadijs bekend staat. Eindelijk, na al vaker op safari in Afrika te zijn geweest, zie ik voor het eerst een luipaard. Mijn trip kan niet meer stuk!

Wanneer er door mijn hoofd schiet dat ik alle hoogtepunten van mijn reis nu toch écht moet hebben gehad, ben ik duidelijk vergeten dat ik nog doorvlieg naar de Malediven. Eenmaal daar is het alsof ik droom. Hagelwitte stranden, helder turquoise water, metershoge palmbomen, een stralende zon en zwoele zomeravonden. Ik wandel rond in een tot leven

Zo kom je er

Emirates vliegt zowel naar de Malediven als naar Sri Lanka, met een overstap in Dubai. emirates.com

Wij maakten deze rondreis met Avila Reizen: specialist voor op maat gemaakte boetiekreizen naar Latijns-Amerika, Afrika en Azië. avilareizen.nl

Sri Lanka heeft een tropisch klimaat: het hele jaar ligt de temperatuur rond dertig graden. De beste reistijd is van december tot en met april; van mei tot en met november wil er nog weleens wat regen vallen.

Je krijgt in Sri Lanka een visum bij aankomst (40 dollar). Het is handig om dollars mee te nemen, want de pinautomaten werken niet altijd. Voor de Malediven is geen visum nodig.

Traditionele kledij en muziek in een hotel op Sri Lanka.

gekomen bounty-poster.

Malé, de hoofdstad van de Malediven, ligt op anderhalf uur vliegen van Sri Lanka. Daar varen boten uit om de pas gelande bezoekers naar de vakantie van hun dromen te brengen. Maar alleen naar de nabijgelegen eilanden; de meeste kun je alleen via een binnenlandse vlucht of met een watervliegtuig bereiken. Want de Malediven zijn behoorlijk uitgestrekt: bijna 1200 (!) eilanden liggen verspreid over een oppervlakte van zo'n 90.000 vierkante kilometer.

Ze bestaan uit 'gewone' eilanden waar locals wonen, onbewoonde eilanden en 'resort'-eilanden. Elk resort op de Malediven heeft zijn eigen privé-eiland (inmiddels al meer dan 120) dat louter ter beschikking van de hotelgasten staat. Onder te verdelen in de categorieën chique, chiquer, chicst.

Het resort waar ik verblijf, Jumeirah Vittaveli op het eiland Bolifushi, valt in die laatste categorie. Waarvoor je maar liefst vanaf duizend euro per nacht stukslaat, al heb je dan wel je eigen luxe villa aan het strand of op palen in de zee. Vierhonderd man personeel op een capaciteit van maximaal 200 gasten. Het is uitgesloten dat het je aan iets zal ontbreken.

Je kunt kiezen uit verschillende restaurants om te

Sri Lanka vol valleien, bergen, tropisch groen en theeplantages

lunchen en te dineren. Overal is het eten even verbijnd. Elke hotelgast krijgt een stoere citybike om het privé-eiland mee te verkennen (daar doe je niet langer dan tien minuten over) en daarnaast worden tal van activiteiten georganiseerd: yoga, aquaspinning, duiken, snorkelen, jetskiën, parasailen. Zelfs privé-trainingssessies met een personal trainer zijn mogelijk. Je kunt natuurlijk ook op je gemak een boek in je hangmat lezen, zoals ik.

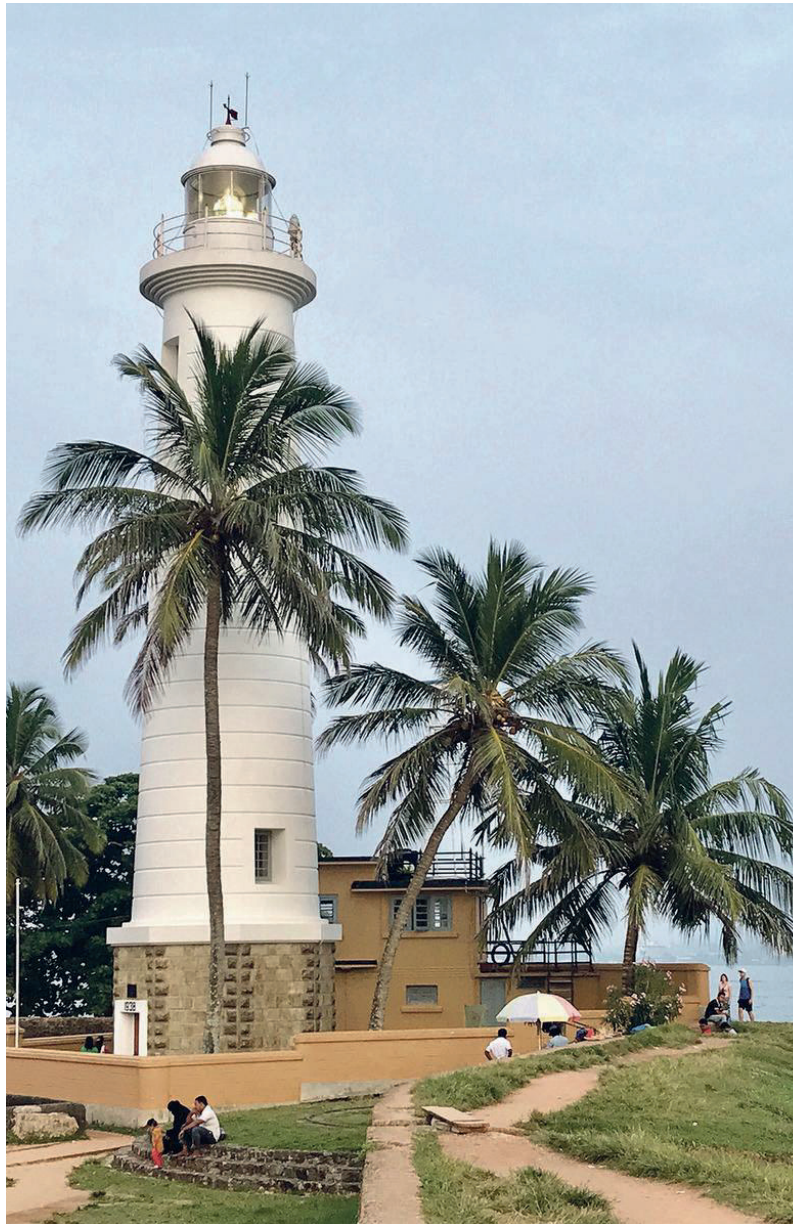
Gelukkig zijn er ook minder prijzige lokale eilanden. Maafushi is een van de weinige waar je als backpacker terecht kunt omdat ze er een aantal betaalbare pensions hebben (met een vanafprijs van zo'n vijftig euro per nacht).

Al zijn de stranden van Maafushi – eerlijk is eerlijk – wat minder paradijselijk, het eiland heeft wel degelijk charme. Het is er levendig, je kunt er duiken, snorkelen, parasailen en allerlei andere activiteiten ondernemen. Het enige waar je rekening mee dient te houden als je naar een lokaal eiland gaat, is dat de Malediven conservatief islamitisch zijn. Alcohol is er dus verboden en half naakt in het openbaar wordt niet op prijs gesteld.

Hoewel Maafushi verschillende stranden heeft, ben je als toerist aangewezen op Bikini Beach, het enige, afgeschermd, strand waar je in bikini mag. De overige stranden zijn openbaar, wat inhoudt dat je er als vrouw alleen in je boerkini mag lopen. Of doe zoals de meesten doen: plons, met je hoofddoek om en je complete dagelijkse outfit nog aan, gewoon in zee.

Op de laatste dag op mijn resorteiland probeer ik zoveel mogelijk zon en zee te absorberen, voordat ik weer terugvlieg naar de kou en het leven van alledag. Ik fiets nog een rondje over het eiland, tussen de metershoge palmbomen door. Ik neem een laatste duik in het water dat zo helder is dat ik, hoever ik er ook inloop, nog steeds mijn tenen kan zien. Waarna de zonsondergang de lucht zo fel oranje, roze, rood en paars laat kleuren dat ik er kippenvel van krijg. ●

De witte vuurtoren in Galle, aan de zuidkust van Sri Lanka, werd door de Engelsen gebouwd.

Bikini's zijn vanwege religie niet gebruikelijk. Op de privé-eilanden en Bikini-beach (Maafushi-eiland) mag dit wel.

Een privézwembad op de Malediven met een uitzicht waar je u tegen zegt.

